Yttrande från Regionkommittén om ”Effektivare förfaranden för prövning vad gäller offentlig upphandling”

(2007/C 146/10)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

— ReK ställer sig bakom förslaget om att införa en tidsfrist om tio dagar för att förhindra upphandlande myndigheter från att ingå kontrakt innan upphandlingsbeslutet meddelats konkurrerande leverantörer. Genom detta förfarande möjliggörs en granskning av beslut innan de vunnit laga kraft vilket gynnar både upphandlande myndigheter och leverantörer.

— ReK anser att förslaget för att hindra otillåtna direktupphandlingar är alltför långtgående och förordar det nuvarande systemet med skadestånd. Europeiska kommissionen påstår att olagliga direktupphandlingar är ett stort problem, men visar inte att så faktiskt är fallet genom att t.ex. presentera detaljerad statistik på området. ReK uppmanar Europeiska kommissionen att lägga fram detaljerad information om förekomsten av otillåten direktupphandling.

— ReK anser att prövningsdirektivens tillämplighet när det gäller upphandling av tjänster i bilaga II B över tröskelvärdet förefaller vara oklar. Regionkommittén anser att överprövning av upphandling av B-tjänster uttryckligen bör undantas från prövningsdirektivens tillämpningsområde och det bör överlämnas helt till medlemsstaterna att bestämma hur leverantörernas rättssäkerhet skall tillförsäkras vid upphandling av B-tjänster. Flera av dessa tjänster, såsom sjukvård och sociala tjänster, utgör kärnan i de regionala och lokala myndigheternas verksamhet. EU:s kompetens inom dessa områden är mycket begränsad och bör inte utökas bakvägen genom prövningsdirektiven för offentlig upphandling.

Referensdokument

Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG avseende effektivare förfaranden för prövning vad gäller offentlig upphandling

KOM(2006) 195 slutlig

REGIONKOMMITTÉN HAR AVGETT DETTA YTTRANDE

med beaktande av

kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets *direktiv 89/665/EEG och 92/13/EEG avseende effektivare förfaranden för prövning vad gäller offentlig upphandling* (KOM(2006) 195 slutlig – 2006/0066 (COD)),

kommissionens beslut av den 4 maj 2006 att i enlighet med artikel 265 första stycket i EG-fördraget rådfråga Regionkommittén i ärendet,

presidiets beslut av den 25 april 2006 att ge utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik i uppdrag att utarbeta ett yttrande i ärendet,

det utkast till yttrande som antogs av utskottet för ekonomisk politik och socialpolitik den 15 december 2006 (CdR 182/2006 rév. 2), föredragande: **Catarina Segersten Larsson, (SE-EPP),** fullmäktigeledamot i Värmlands landsting.

Yttrandet antogs vid Regionkommitténs 68:e plenarsession den 13-14 februari 2007 (sammanträdet den 13 februari):

1. **Regionkommitténs ståndpunkt**

1.1 ReK välkomnar förslaget till nya prövningsdirektiv eftersom ReK anser att ett effektivt system för överprövning med ökad transparens leder till bättre skydd för leverantörer, vilket förhoppningsvis gör dem mer benägna att lämna anbud. Detta ökar konkurrensen, vilket gynnar de upphandlande myndigheterna.

1.2 ReK anser dock att ett enkelt regelverk är en av de viktigaste förutsättningarna för att få ner antalet rättsprocesser. Enkla regler är lättare att följa och antalet missförstånd minskar. Tyvärr lever de nya upphandlingsdirektiven inte upp till detta. De komplicerade procedurregler som finns i upphandlingsdirektiven gör att det är lätt för upphandlande myndigheter att begå misstag. Detta drabbar särskilt mindre lokala och regionala myndigheter som inte har tillgång till upphandlingsjuridisk kompetens. ReK vill också erinra Europeiska kommissionen om att största delen av den offentliga upphandlingen sköts av de lokala och regionala myndigheterna och inte på nationell nivå.

1.3 ReK anser också att alltför kännbara sanktioner för brott mot upphandlingsreglerna, särskilt i kombination med ett komplicerat regelverk, kan få negativa konsekvenser. En är att de upphandlande myndigheterna helt enkelt avstår från att upphandla externt och i stället utför tjänsterna i egen regi. En annan konsekvens kan bli en överdriven fixering vid lägsta pris. Det är svårt att ifrågasätta vilket anbud som har det lägsta priset, däremot kan kvalitetsaspekter och liknande parametrar lättare ifrågasättas.

1.4 ReK ställer sig bakom förslaget om att införa en tidsfrist om tio dagar för att förhindra upphandlande myndigheter från att ingå kontrakt innan upphandlingsbeslutet meddelats konkurrerande leverantörer. Genom detta förfarande möjliggörs en granskning av beslut innan de vunnit laga kraft vilket gynnar både upphandlande myndigheter och leverantörer. Regionkommittén tillstyrker också förslaget att medlemsstater får föreskriva att den som vill begära överprövning skall underrätta den upphandlande myndigheten om den påstådda överträdelsen och om sin avsikt att begära överprövning. Regionkommittén uppmanar samtidigt kommissionen att undersöka effekterna av införandet av denna tidsfrist om tio dagar redan efter ett år, för att undersöka om det leder till en kraftig ökning av antalet omprövningar, vilket har skett i flera medlemsstater.

1.5 ReK kan dock se problem när det gäller verkan av kontrakt som sluts i strid mot bestämmelserna. I direktivförslaget sägs att sådana avtal skall sakna verkan, men ReK anser att detta bör överlåtas till medlemsstaterna att bestämma, så att anpassning kan ske till de nationella avtals- och skadeståndslagstiftningarna.

1.6 ReK ställer sig också frågande till kommissionens antagande att införandet av tiodagarsregeln kan leda till en initial ökning med några procent av antalet överklaganden. I Sverige hade man t.ex. en initial ökning av antalet överprövningar med 150 procent efter införandet av en tidsfrist motsvarande den föreslagna. Antalet överprövningar har fortsatt att öka även efter denna initiala ökning. ([1])

1.7 ReK anser att förslaget för att hindra otillåtna direktupphandlingar är alltför långtgående och förordar det nuvarande systemet med skadestånd. Europeiska kommissionen påstår att olagliga direktupphandlingar är ett stort problem, men visar inte att så faktiskt är fallet genom att t.ex. presentera detaljerad statistik på området. ReK uppmanar Europeiska kommissionen att lägga fram detaljerad information om förekomsten av otillåten direktupphandling. Den nätenkät som hänvisas till, är alltför bristfällig för att kunna utgöra underlag inför en så här genomgripande förändring. Obligatorisk annonsering av alla offentliga kontrakt över tröskelvärdet som en upphandlande enhet anser sig få ingå utan ett formellt anbudsförfarande med efterföljande stilleståndsperiod, är ett stort ingrepp hos de upphandlande enheterna. Här återfinns bl.a. avtal med egna bolag och vissa avtal om interkommunal samverkan. ReK har i tidigare yttranden pekat på problemen med upphandling från egna bolag samt problemen som uppkommer vid interkommunal samverkan. Det är Regionkommitténs mening att upphandlingslagstiftningen inte skall försvåra eller omöjliggöra dessa processer.

1.8 Prövningsdirektivens tillämplighet när det gäller upphandling av tjänster i bilaga II B ([2]) över tröskelvärdet förefaller vara oklar. Regionkommittén anser att överprövning av upphandling av B-tjänster uttryckligen bör undantas från prövningsdirektivens tillämpningsområde och det bör överlämnas helt till medlemsstaterna att bestämma hur leverantörernas rättssäkerhet skall tillförsäkras vid upphandling av B-tjänster. Flera av dessa tjänster, såsom sjukvård och sociala tjänster, utgör kärnan i de regionala och lokala myndigheternas verksamhet. EU:s kompetens inom dessa områden är mycket begränsad och bör inte utökas bakvägen genom prövningsdirektiven för offentlig upphandling. ReK anser att rättsmedel avseende såväl upphandling av B-tjänster som upphandling under tröskelvärdena måste vara en fråga helt och hållet för medlemsstaterna.

1.9 ReK tillstyrker förslaget att granskningssystemet och medlingsförfarandet upphävs.

2. **Regionkommitténs rekommendationer**

Rekommendation 1

Kommissionens förslag till ändringar i artikel 1.3 i direktiv 89/665/EEG

Kommissionens förslag till ändringar i artikel 1.3 i direktiv 92/13 EEG

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna skall se till att prövningsförfaranden skall vara tillgängliga på de villkor som medlemsstaterna själva anger åtminstone för var och en som har eller har haft intresse av att få ingå ett avtal om viss offentlig upphandling och som har lidit skada eller riskerat att lida skada till följd av en påstådd överträdelse.	Medlemsstaterna skall se till att prövningsförfaranden skall vara tillgängliga på de villkor som medlemsstaterna själva anger åtminstone för var och en som har eller har haft intresse av att få ingå ett avtal om viss offentlig upphandling, **som kan uppfylla de krav som ställs i upphandlingen** och som har lidit eller riskerat att lida skada till följd av en påstådd överträdelse.

Motivering

Syftet med ändringsförslaget är att se till att möjligheten att begära prövning begränsas till de leverantörer som verkligen kan tillhandahålla vad den upphandlande myndigheten vill ha.

([1]) Nämnden för offentlig upphandling, årsredovisning 2003 och 2004.

([2]) Direktiv 2004/18/EG om samordning av förfarandena vid offentlig upphandling av byggentreprenader, varor och tjänster.

Rekommendation 2

Kommissionens förslag till ändringar i artikel 2.4 i direktiv 89/665/EEG

Kommissionens förslag till ändringar i artikel 2.4 i direktiv 92/13/EEG

Kommissionens förslag	ReK:s ändringsförslag
Medlemsstaterna får föreskriva att ett ansvarigt organ, när det överväger att vidta interimistiska åtgärder, får ta hänsyn till de sannolika följderna av åtgärderna för alla berörda intressen som löper risk att åsamkas skada, inklusive det allmännas intresse, och får besluta att inte vidta sådana åtgärder, om de negativa följderna väger tyngre än fördelarna.	Medlemsstaterna får föreskriva att ett ansvarigt organ, när det överväger att vidta interimistiska åtgärder, får ta hänsyn till de sannolika följderna av åtgärderna för alla berörda intressen som löper risk att åsamkas skada, **särskilt** det allmännas intresse, och får besluta att inte vidta sådana åtgärder, om de negativa följderna väger tyngre än fördelarna.

Motivering

Allmänhetens intresse måste ges större betydelse.

Bryssel den 13 februari 2007.

Regionkommitténs
Ordförande
Michel DELEBARRE